

Implikasi Kaedah Tahfiz Akhyar terhadap Pembelajaran dan Pengajaran Surah Al-Fatihah kepada Murid Pekak

(Implication of Tahfiz Akhyar Method on Learning Surah Al-Fatihah to Hearing Impaired Student)

Muhammad Zaid bin Abdul Samat
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
Email: zaidamat94@gmail.com

Prof. Madya Dr. Rosadah binti Abd Majid
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
Email: rosadah@ukm.edu.my

Abstrak

Surah al-Fatihah merupakan surah yang terpenting dalam silibus pendidikan al-Quran kerana ia bersangkutan dengan banyak perkara dalam tuntutan beragama terutamanya solat. Ia perlu diajar kepada para murid termasuklah kepada para pelajar OKU. Beberapa kaedah telah wujud sebelum ini bagi membantu para murid bermasalah pendengaran menghafal al-Quran. Antaranya, kaedah penulis wahyu dan kaedah Tahfiz Akhyar yang telah dibangunkan oleh Yayasan Pendidikan Al-Quran Bagi Anak Istimewa (Yayasan FAQEH). Kajian ini dijalankan untuk melihat pencapaian dan maklum balas murid pekak dalam menghafal surah al-Fatihah dengan menggunakan deria visual berpandukan kaedah yang dikenali sebagai Kaedah Tahfiz Akhyar. Satu kajian kes telah dijalankan bagi memperoleh data kualitatif daripada temu bual dan analisis dokumen. Seramai empat orang murid pekak yang mempunyai tahap kognitif yang berbeza dipilih untuk terlibat sebagai peserta dalam kajian ini. Kajian mendapati semua peserta berjaya menghafal surah al-Fatihah menggunakan deria visual. Kaedah ini telah dilaksanakan di sebuah institusi kendalian badan bukan kerajaan (NGO). Kaedah yang sama boleh dicadangkan untuk digunakan oleh murid OKU Pekak di institusi-institusi pendidikan yang lain.

Kata Kunci: Kaedah Tahfiz Akhyar, Murid Pekak, Pendidikan Islam, Kaedah Hafazan.

Abstract

Surah al-Fatihah is a vital surah in the Islamic education as it is being associated to many Islamic religious elements especially in our prayer. It must be taught to all students including the special need group. Several approaches used previously in order to teach the hearing impaired students to memorize Al-Quran. For instance, the approach of writing revelation and the approach of tahfiz akhyar which has been developed by Yayasan Pendidikan al-Quran for special need children (Yayasan FAQEH). This study was being conducted as to see the improvement and responds of hearing impaired students in memorizing surah al-Fatihah via their visual sense as followed to the tahfiz akhyar approach. A case study has been conducted to collect the qualitative data from the interview done and document analysis collected. Four hearing impaired students with different cognitive levels had been selected to participate in this study. The results yield to all four students able to memorize surah al fatihah via their visual sense. This approach has been implemented in an institution under one of the non-governmental organization (NGOs). The same approach can be suggested to be used by other hearing impaired students in any other educational institutional.

Keyword: Tahfiz Akhyar's Method, Hearing Impaired - Student, Islamic Education, Memorize Method

Article Progress
Received: 3 October 2020
Revised: 17 October 2020
Accepted: 31 October 2020

1. PENGENALAN

Al-Quran merupakan kitab suci umat Islam yang wajib di pelajari oleh setiap orang Islam. Ia perlu dibaca, difahami maksudnya dan diamalkan dalam kehidupan. Mempelajarinya tidaklah dianggap sia-sia kerana ianya telah dijanjikan dengan ganjaran yang besar dari sisi Allah SWT seperti mana sabda Rasulullah s.a.w:

اقْرءُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ

(Riwayat Muslim no: 804)

Maksudnya: Bacalah al-Quran kerana sesungguhnya ia akan datang pada hari Kiamat sebagai syafaat kepada para pembacanya.

Al-Quran adalah kitab yang diturunkan kepada sekalian manusia dan jin. Ini bermaksud, sekalian jenis manusia berhak memperolehi peluang yang sama dalam menerima wahyu yang telah diturunkan menerusi jalan penyampaian dan pendidikan yang diberikan mengikut tahap dan keupayaan penerimaan masing-masing. Dalam hal ini, golongan OKU Pendengaran dilihat turut sama memiliki hak untuk mendapat pendidikan al-Quran mengikut tahap dan keupayaan mereka dalam menerima pendidikan tersebut. Oleh itu, ibu bapa dan guru yang mengajar anak OKU bermasalah pendengaran perlu memberikan ruang dan peluang kepada mereka bagi mendapat pendidikan al-Quran. Perkara ini disokong oleh Noornajihan Jaafar et al. (2014), yang menyatakan bahawa pendidikan al-Quran perlu diterapkan kepada setiap murid untuk meningkatkan keupayaan kognitif mereka dari sudut kaedah pengajaran yang sesuai dengan tahap keupayaan masing-masing. Justeru, kajian ini bertujuan untuk melihat implikasi Kaedah Tahfiz Akhyar terhadap pembelajaran surah al-Fatihah ke atas murid pekak.

2. PERMASALAHAN KAJIAN

Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) telah melaksanakan kurikulum yang memberikan ruang dan peluang kepada murid pekak untuk mempelajari al-Quran. Walaubagaimana pun, Pada tahun 2011, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah mewujudkan Kurikulum Standard Sekolah Rendah Pendidikan Khas (KSSRPK) pendidikan Islam yang digunakan oleh murid pekak dalam mempelajari al-Quran dengan menggunakan kaedah tilawah yang dinamakan Kaedah Fakih. Namun begitu, menurut Muhammad Sayuti Sabdan, et al. (2016), Kaedah Fakih yang dilaksanakan di sekolah perlu dibuat penambahbaikan. Ini disebabkan oleh kekeliruan murid pekak untuk membaca menggunakan isyarat kod tangan hijaiyyah dan menyusun urutan nombor pada setiap huruf (Muhammad Sayuti Sabdan, 2014). Selain itu, menurut kajian Nik Hassan Seman, Mustafa Che Omar, Abdullah Yusoff & Mohd Yusof Abdullah (2016) tahap peratusan pencapaian murid pekak dalam subjek pendidikan Islam merosot dengan pencapaian kosong peratus (Lembaga Peperiksaan 2003). Hal ini kerana, sistem persekolahan sangat menitikberatkan kemampuan dari sudut Bahasa dalam pengajaran dan pembelajaran (Shahrul Othman et al. 2008). Oleh disebabkan itu, murid pekak menghadapi kesukaran untuk berjaya dalam bidang akademik berbanding murid tipikal. Selain itu, persekolahan penggunaan bahasa di dalam buku pendidikan Islam dan al-Quran dilihat terlalu tinggi dan di luar kemampuan murid untuk memahaminya. Sebagai contoh, isi kandungan buku Pendidikan Islam di bawah Kurikulum Standard Sekolah Menengah dilihat lebih menjurus ke arah mentafsirkan ayat-ayat al-Quran di dalamnya, bukannya memberikan penjelasan berhubung sesuatu topik yang ingin disampaikan. Perkara ini disokong oleh Huzairi Awang et al. (2010), Muhammad Sayuti Sabdan et al. (2016) Murid didapati sukar memahami isi kandungan al-Quran di dalamnya kerana penggunaan laras bahasanya dalam menerangkan tentang maksud ayat-

ayat al-Qurannya adalah dilihat terlalu tinggi dan abstrak. Ia menyukarkan murid untuk memahami intipati al-Quran di dalamnya. Seterusnya, kekurangan bahan bantu mengajar (BBM) untuk subjek pendidikan al-Quran dilihat lebih tertumpu kepada keperluan murid tipikal berbanding murid pekak (Nik Hassan et al. 2016).

Justeru, kajian ini menerangkan kaedah hafazan yang digunakan bagi murid pekak yang dinamakan kaedah Tahfiz Akhyar. Kaedah ini telah dibangunkan oleh Yayasan Pendidikan Al-Quran Bagi Anak Istimewa atau dikenali sebagai Yayasan FAQEH. Kaedah ini sesuai digunakan mengikut kemampuan dan kekuatan deria visual murid pekak dalam menghafal surah al-Fatihah. Hal ini kerana, permulaan hafazan murid akan menggunakan kemahiran asas iaitu dengan melihat mushaf dan mengecam setiap baris, huruf, kalimah dan ayat surah al-fatihah. Kemahiran mengecam ini boleh membantu murid pekak dalam proses mengingat surah al-Fatihah (Wan Fatmawati. 2012). Menurut Zawiah Abdullah et al. 2020 menyatakan pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar menggunakan bahan bantu mengajar (BBM) seperti fail huffaz juga telah membantu meningkatkan pencapaian murid dalam menghafaz surah al-Fatihah.

3. PENGAJARAN HAFAZAN MURID PEKAK

3.1 Kaedah Pengulangan

Kaedah pembelajaran secara pengulangan bagi murid pekak ini berasaskan teori Gagne (2005) fasa ingat semula yang membantu penyimpanan hafazan murid melalui aktiviti pengulangan. Selain itu, pengajaran kaedah pengulangan dalam kajian ini berasaskan teori Thorndike (1913). Latihan pengulangan boleh mengukuhkan hafazan murid yang lemah. Selain itu, kaedah mnemonik juga yang menerapkan elemen pengulangan digunakan dalam proses untuk meningkatkan daya ingat murid pekak.

3.2 Kaedah Visual

Pengajaran hafazan bagi murid pekak dalam kajian ini adalah menggunakan kaedah visual. Pembelajaran menggunakan kaedah visual boleh membantu murid pekak untuk faham. Perkara ini disokong oleh Luqman Hidayati, Gunarhadi & Furqon Hidayatulloh (2017), Qin Liu (2019) yang menyatakan bahawa kewujudan bahan pembelajaran visual boleh memudahkan murid pekak untuk memahami pelajaran. Hal ini membolehkan murid dapat belajar dengan selesa disebabkan pembelajaran yang meraikan keupayaan visual mereka. Menurut Mohd Hanafi Yasin, Mohd Mokhtar Tahar, Safani Bari & Faten Nazren Manaf (2017), mereka menyatakan bahawa interaksi secara visual boleh memberikan kefahaman yang baik kepada murid pekak. Kajian ini disokong oleh Qin Liu (2019) yang menyatakan penggunaan gambar dapat memberikan rangsangan visual yang baik serta boleh memberikan semangat untuk mereka belajar. Hal ini kerana, melalui penyambungan gambar dan perkataan, murid pekak dapat memahami perkataan yang dipelajari dengan lebih baik. Guru yang menggunakan strategi pembelajaran secara visual boleh meningkatkan kemahiran membaca kepada murid pekak Herrera-Fernández, Puente-Ferreras, & Alvarado-Izquierdo (2014).

Menurut Kamalawati Dolhan et al. (2019) menyatakan pelaksanaan kaedah visual dalam pendidikan sangat penting diterapkan pada murid. Hal ini demikian kerana, melalui deria penglihatan murid boleh mengecam dan mengingat sesuatu pembelajaran melalui paparan

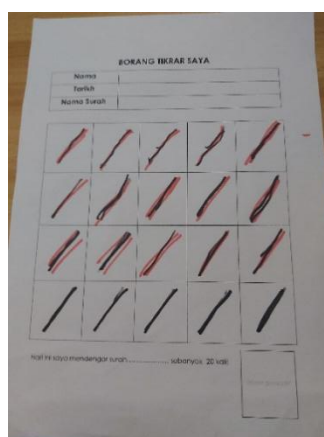
secara visual. Sebagai contoh, murid boleh mengecam bentuk, warna dan susunan dengan lebih cepat.

3.3 Kaedah Tahfiz Akhyar

Kaedah Tahfiz Akhyar merupakan satu inovasi dalam pengajaran dan pembelajaran (PdP) menghafal al-Quran yang telah dibangunkan oleh Yayasan Pendidikan al-Quran bagi anak istimewa untuk membantu murid masalah pembelajaran dan murid masalah pendengaran. Tahfiz Akhyar bermaksud menghafal sesuatu bacaan berasaskan teknik Nabawi sama ada menghafal al-Quran, bacaan dalam solat, doa, zikir, selawat dan sebagainya dengan memanipulasi kekuatan dan kelainan keupayaan anak-anak istimewa sama ada yang mampu bertutur atau sebaliknya (Norakyairee Mohd Raus et.al 2019)

Terdapat tiga fasa yang digunakan dalam kaedah Tahfiz Akhyar bagi melaksanakan hafazan untuk murid pekak. Pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar kepada murid pekak berbeza dengan murid masalah pembelajaran. Fasa pertama, murid akan membuka al-Quran dan melihat surah al-Fatihah serta mengulang sebanyak 20 kali dengan menggunakan borang *tikrar* (borang pengulangan). Penggunaan borang *tikrar* adalah bertujuan untuk membolehkan murid melakukan kiraan pengulangan sebanyak 20 kali bagi menghafal surah al-Fatihah. Sebagai contoh, murid akan menunjuk setiap ayat surah al-Fatihah serta menyebutnya bagi murid yang mempunyai sisa baki suara. Setelah selesai menunjuk dan menyebut surah al-Fatihah ayat pertama hingga ayat ketujuh, murid akan mengambil pensel dan, menanda pada borang *tikrar* sebagai pengulangan sekali. Seterusnya proses yang sama diulang sehingga selesai pengulangan sebanyak 20 kali. Fasa kedua, murid akan menutup al-Quran dan mula menyusun pecahan kalimah yang disediakan bermula ayat satu. Setelah selesai menyusun ayat pertama, murid akan menyusun pula ayat kedua. Murid akan melakukan proses hafazan dalam bentuk susunan pecahan kalimah-kalimah ini sehingga ayat ketujuh surah al-Fatihah.

Fasa I

Borang *Tikrar*/Pengulangan

Fasa II

Murid menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah

Rajah 1.1: Fasa Kaedah Tahfiz Akhyar

4. OBJEKTIF KAJIAN

- i. Mengenal pasti pencapaian murid terhadap pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar dalam menghafal surah al-fatihah.
- ii. Memperoleh maklum balas murid terhadap pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar dalam menghafal surah al-Fatihah.

5. PERSOALAN KAJIAN

- i. Apakah pencapaian murid dalam pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar bagi hafalan surah al-Fatihah.
- ii. Apakah maklum balas murid terhadap pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar menerusi hafalan surah al-Fatihah?

6. METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini dilaksanakan secara kajian kes untuk memperoleh data kualitatif melalui temu bual, dan analisis dokumen. Kajian ini melibatkan dua orang murid perempuan dan dua orang murid lelaki. Analisis dokumen yang digunakan dalam kajian ini adalah bahan bantu mengajar susunan pecahan kalimah surah al-Fatihah. Pelaksanaan kaedah tahfiz akyhyar ini boleh dirujuk pada Rajah 1.1 pada halaman tujuh dan lapan. Bagi menjawab persoalan kajian maklum balas murid pengkaji menemu bual murid dengan menggunakan bahasa isyarat. Data temu bual telah ditranskrip pada halaman dapatan kajian. Soalan temu bual yang ditanya dalam bahasa isyarat diubah kepada bahasa yang mudah difahami supaya murid pekak mudah faham. Antara soalan yang di temu bual adalah;

- i. Adakah anda tahu kaedah Tahfiz Akhyar?
- ii. Adakah anda pernah guna kaedah Tahfiz Akhyar di sekolah?
- iii. Apakah perasaan anda apabila menghafal surah al-Fatihah menggunakan kaedah Tahfiz Akhyar?
- iv. Adakah Kaedah Tahfiz Akhyar ini memudahkan anda menghafal surah al-Fatihah?

- v. Adakah anda boleh menghafal menerusi susunan pecahan kalimah surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7?
- vi. Apakah masalah atau cabaran bila anda menyusun surah al-Fatihah keseluruhannya?
- vii. Andai anda diberi peluang, adakah anda mahu kaedah Tahfiz Akhyar dilaksanakan di sekolah?

Hasil dapatan pencapaian dan maklum balas murid boleh rujuk pada Jadual 1.2.

Jadual 1.1 Profil Murid

Bil	Murid	Jantina	Umur	Tingkatan
1.	Murid 1	Perempuan	15 Tahun	Tingkatan 2
2.	Murid 2	Perempuan	15 Tahun	Tingkatan 2
3.	Murid 3	Lelaki	15 Tahun	Tingkatan 2
4.	Murid 4	Lelaki	15 Tahun	Tingkatan 2

Jadual 1.2 Pencapaian Murid

Murid	Kaedah	Masa yang Diperuntukkan (1 Jam)	Pencapaian Pecahan Kalimah
Murid 1	Kaedah Tahfiz Akhyar	1 jam	Boleh menyusun pecahan kalimah 1 hingga 7
Murid 2	Kaedah Tahfiz Akhyar	1 jam 15 minit	Boleh menyusun pecahan kalimah 1 hingga 7
Murid 3	Kaedah Tahfiz Akhyar	1 jam 45 minit	Boleh menyusun pecahan kalimah 1 hingga 7
Murid 4	Kaedah Tahfiz Akhyar	1 jam 45 minit	Boleh menyusun pecahan kalimah 1 hingga 7

7. DAPATAN KAJIAN

Hasil daripada temu bual bersama empat peserta kajian, terdapat dua tema yang diperolehi dan setiap tema menghasilkan beberapa sub tema bagi menyokong tema. Berikut merupakan tema dan sub tema daripada hasil dapatan temu bual bagi menjawab persoalan kajian:

Tema 1: Penggunaan kaedah Tahfiz Akhyar membantu murid pekak untuk menghafal surah al-Fatihah.

Sub Tema: Mudah menghafal melalui aktiviti menyusun.

Hasil daripada temu bual dan analisis dokumen yang telah dijalankan untuk mendapatkan maklum balas daripada murid setelah menggunakan Kaedah Tahfiz Akhyar, murid menyatakan bahawa penggunaan aktiviti susunan pecahan kalimah menerusi Kaedah Tahfiz Akhyar ketika menghafal surah al-Fatihah didapati sangat memudahkan. Ini adalah hasil daripada temu bual di antara murid.

Mudah hafal guna cara susun. Cara susun mudah hafal daripada cara sekolah. Mudah rasa hafal sebab susun. (Murid 1)

Cara susun mudah saya hafal. Susun mudah untuk hafal daripada sebut. (Murid 2)

Cara susun mudah ayat surah al-Fatihah, faham” (Murid 3)

Boleh hafal dan susun. Susun mudah. Mahu cara susun buat dalam kelas sekolah. (Murid 4)

Hasil daripada empat peserta kajian, kesemua murid memberi maklum balas dalam pelbagai variasi iaitu “*Cara susun mudah hafal, mudah hafal guna cara susun dan susun mudah*”. Ini telah menunjukkan bahawa Kaedah Tahfiz Akhyar membantu murid pekak untuk menghafal surah al-Fatihah mengikut kemampuan deria visual mereka.

Sub Tema: Murid menyusun pecahan kalimat surah al-Fatihah

Kajian implikasi kaedah Tahfiz Akhyar bagi hafazan surah al-Fatihah diteruskan dengan menganalisis dokumen terhadap murid pekak. Kaedah analisis dokumen yang dijalankan oleh pengkaji adalah dengan memberikan pecahan kalimat untuk murid menghafal dan menyusun pecahan tersebut. Hasil dapatan menunjukkan empat orang murid boleh menyusun pecahan kalimat surah al-Fatihah dalam tempoh yang berbeza mengikut kemampuan murid tersebut.

Saya boleh susun surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7 tapi ambil masa lama. (Murid 2)

Saya boleh susun surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7. (Murid 1)

Saya boleh hafal dan susun surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7 tapi ambil masa lama. (Murid 3)

Saya boleh hafal surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7 ambil masa lama. (Murid 4)

Hasil dapatan menunjukkan kesemua murid boleh menghafal dan menyusun pecahan kalimat surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7. Walaubagaimanapun, murid 2, 3 dan 4 mengambil masa yang panjang untuk menghafal surah al-Fatihah.

Sub Tema: Emosi dan Peneguhan

i. Gembira dan Tenang

Maklumbalas murid terhadap pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar bagi hafazan surah al-Fatihah adalah melalui emosi dan peneguhan. Hasil daripada temu bual dan analisis dokumen menunjukkan maklum balas daripada tujuh orang murid bermasalah pendengaran terhadap pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar, mereka berasa gembira dan tenang apabila berjaya menghafal dan menyusun surah al-Fatihah ayat 1 hingga 7. Analisis dokumen juga menunjukkan bahawa daripada ujian susunan pecahan kalimat surah al-Fatihah yang diberikan oleh pengkaji kepada para murid, didapati tujuh orang murid bermasalah pendengaran berjaya menyusun pecahan kalimat surah al-Fatihah daripada ayat 1 hingga 7 dengan betul namun mereka mengambil masa yang agak lama. Setelah ujian selesai diberikan kepada murid, pengkaji menemu bual murid untuk mengetahui perasaan setelah berjaya menghafal surah al-Fatihah.

Saya rasa gembira, tenang hafal surah al-Fatihah. Cara susun mudah, faham. Rasa gembira boleh susun. (Murid 3)

Saya hafal rasa gembira, tenang. Mudah cara susun, faham hafal. Rasa gembira boleh hafal susun. (Murid 4)

Saya rasa tenang, gembira hafal al-Quran cara susun. Mudah hafal guna cara susun. Cara susun mudah hafal daripada cara sekolah. (Murid 1)

Saya rasa seronok bila boleh hafal surah al-fatihah guna cara susun. Cara susun mudah saya hafal. (Murid 2)

Hasil dapatan kajian menunjukkan murid berjaya menghafal surah al-fatihah dengan menggunakan kaedah Tahfiz Akhyar. Murid 1 hingga 4 memberikan maklum balas gembira dan tenang apabila menggunakan kaedah ini dalam menghafal surah al-Fatihah walaupun menghadapi cabaran dalam proses menghafal.

Tema 2: Cabaran murid pekak menghafal surah al-Fatihah menggunakan kaedah Tahfiz Akhyar.

Sub Tema: Keliru

Terdapat maklum balas daripada murid yang menyatakan mereka keliru pada sebahagian kalimah dalam surah al-Fatihah. Ini disebabkan oleh kalimah-kalimah yang kelihatan hampir sama pada sesetengah ayat.

Rasa cabaran sikit susah cari kalimah ada sama. (Murid 1)

Saya rasa keliru kalimah banyak sama. (Murid 2)

Cabaran saya keliru banyak kalimah sama. (Murid 3)

Ada masalah keliru banyak kalimah. (Murid 4)

Hasil dapatan temu bual berkaitan kekeliruan murid dalam menghafal surah al-Fatihah. Murid 1 mengambil masa 1 jam untuk menghafal dan menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah. Tahap hafazan murid lebih cepat dan tidak mudah lupa. Selain itu, pengulangan hafazan yang dilaksanakan oleh murid 1 hanya beberapa kali sahaja berbanding dengan murid 2. Murid 2 mengambil masa selama 1 jam 15 minit untuk menghafal dan menyusun susunan pecahan kalimah. Tempoh masa yang diambil murid 2 melebihi 15 minit daripada murid 1. Hal ini kerana, murid 2 mempunyai masalah kekeliruan pada ayat 7 yang mempunyai ayat yang panjang. Antara kalimah yang murid sering kali keliru adalah pada kalimah *عليهم* disebabkan kalimah *عليهم* dalam ayat ini mempunyai 2 kalimah yang sama. Ia memberikan kesukaran kepada murid untuk menghafal dan menyusun ayat tersebut. Oleh itu, murid 2 melakukan lebih banyak pengulangan hafazan daripada murid 1.

Manakala bagi murid 3 dan 4, mereka mengambil masa yang lebih panjang berbanding murid 1 dan 2. Masa yang diambil oleh murid 3 dan 4 dalam menghafal dan menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah adalah 1 jam 45 minit. Tempoh yang diambil oleh murid 3 dan 4 melebihi masa hafazan bagi murid 1 iaitu 45 minit dan murid 2 sebanyak 30 minit. Berdasarkan pemerhatian ketika ujian dijalankan, murid 3 dan 4 mempunyai ketidakupayaan untuk menghafal sesuatu perkara dengan baik dan sering kali terlupa hafazan mereka pada hampir setiap ayat surah al-Fatihah. Justeru, mereka memerlukan pengulangan hafazan yang lebih banyak untuk menghafal surah al-Fatihah berbanding murid 1 dan 2. Hasil perbincangan yang dijalankan, didapati murid 3 mengambil masa yang lebih panjang kerana masalah kekeliruan dan lupa pada ayat 1, 2, 4 dan 7. Pada ayat 1 dan 2 murid keliru pada kalimah *الله* dan *الله*, ini menyebabkan murid mengambil masa yang lama untuk menghafal kedudukan *الله* dan *الله* semasa murid menyusun setiap ayat tersebut. Manakala bagi ayat 4 dan 7 murid keliru pada kalimah *الدين* (ayat 4) dan *الدين* (ayat 7).

Murid 4 juga menghadapi masalah yang hampir sama dengan murid 3 iaitu pada ayat 1, 2, 4, 6 dan 7. Pada ayat 1 dan 2 murid juga keliru pada kalimah *الله* dan *الله*, ini menyebabkan murid mengambil masa yang lama untuk menghafal kedudukan *الله* dan *الله* semasa murid menyusun setiap ayat tersebut. Bagi ayat 4 dan 7 murid keliru pada kalimah *الدين* (ayat 4) dan *الدين* (ayat 7). Pada

ayat 6 dan 7 murid menghadapi kesukaran untuk membezakan dan mengingat pada kalimah الصَّراط (ayat 6) dan صراط (ayat 7). Akhir sekali, murid juga menghadapi kesukaran menghafal ayat 7 kerana ianya lebih panjang berbanding ayat-ayat yang lain.

ii. Mudah Menghafal Melalui Aktiviti Menyusun

Hasil daripada temu bual dan analisis dokumen yang telah dijalankan untuk mendapatkan maklum balas daripada murid setelah menggunakan kaedah Tahfiz Akhyar, murid menyatakan penggunaan aktiviti susunan pecahan kalimah menerusi kaedah Tahfiz Akhyar dalam menghafal surah al-Fatihah sangat memudahkan hafalan mereka. Ini adalah hasil daripada temu bual diantara murid.

Mudah hafal guna cara susun. Cara susun mudah hafal daripada cara sekolah. Mudah rasa hafal sebab susun. (Murid 1)

Pelaksanaan kaedah Tahfiz Akhyar ini terhadap murid membolehkan murid menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah. Aktiviti susunan dalam kaedah Tahfiz Akhyar yang menggunakan teknik permainan *puzzle* memudahkan murid untuk menghafal selain membuatkan mereka gembira apabila dapat melakukan aktiviti tersebut.

8. PERBINCANGAN

Hasil perbincangan yang dibuat, didapati murid berjaya menghafal dan menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah dengan melakukan proses pengulangan secara berulang kali. Murid turut berdepan kekeliruan dalam menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah. Justeru, proses pengulangan ini membantu murid untuk menghafal surah al-Fatihah dengan baik. Ini selaras dengan teori Thorndike, dan Kaedah Mnemonik yang mengfokuskan kepada latihan pengulangan. Pengulangan yang banyak akan memberikan ingatan dan hafalan yang baik kepada murid. Proses pengulangan perlu diterapkan kepada murid pekak. Murid sukar menghafal atau mengingat sesuatu kerana mempunyai ingatan jangka pendek. Ketidakupayaan pendengaran mereka menjadi masalah untuk mereka mengingat sesuatu pembelajaran. Perkara ini turut dibincangkan dalam kajian Huzairi Awang et al. (2012), Mustafa Che Omar et al. (2015) menyatakan kesukaran pelajar untuk mengingati sesuatu perkara adalah disebabkan murid tidak dapat menghubungkan perkara yang dilihat. Selain itu, murid tidak dapat menyimpan terlalu lama maklumat yang diperolehi dalam memori. Hal ini menyebabkan apa yang dipelajari murid dalam kelas sukar untuk diingat pada jangka masa yang panjang.

Murid menghafal dan menyusun pecahan kalimah surah al-Fatihah ini selaras dengan teori pemprosesan maklumat Gagne melalui fasa penyimpanan murid memilih rangsangan terhadap hafazan surah al-Fatihah. Menurut Tan et al. (2003) rangsangan tersebut dihantar kepada sistem saraf melalui stor ingatan jangka pendek untuk murid menyimpan maklumat berkaitan hafazan surah al-Fatihah dengan baik. Fasa penahanan; maklumat yang di simpan pada fasa penyimpanan dalam ingatan jangka pendek akan disalurkan pada ingatan jangka panjang supaya maklumat yang disimpan itu kekal dalam ingatan. Fasa ingat semula; hasil daripada penyimpanan maklumat pada fasa penyimpanan dan fasa penahanan, murid akan mengingat semula hafalan surah al-Fatihah mengikut kaedah Tahfiz Akhyar. Akhir sekali, fasa peneguhan dan ganjaran; apabila murid berjaya menghafal dan menyusun surah al-Fatihah guru akan memberikan pujian kepada murid untuk terus bersemangat dan gembira dalam menghafal.

Selain itu, pendekatan kaedah visual dalam kaedah Tahfiz Akhyar ini turut membantu murid untuk menghafal surah al-Fatihah. Kaedah hafazan yang dilaksanakan dengan menggunakan pecahan kalimah surah al-Fatihah memberikan kemudahan dan keselesaan kepada murid untuk menghafal. Perkara ini juga selaras dengan Kaedah Mnemonik yang menerapkan rangsangan visual kepada pembelajaran murid. Penggunaan kaedah visual dalam Kaedah Tahfiz Akhyar ini bertepatan dengan kajian Luqman Hidayati et al. (2017), Qin Liu (2019) & Mohd Hanafi Yasin et al (2019) yang menyatakan bahawa kaedah visual boleh membantu dan memudahkan murid untuk memahami serta mengingati sesuatu pembelajaran.

9. KESIMPULAN

Kesimpulannya, kaedah pembelajaran dan pengajaran dalam pendidikan al-Quran perlu dilaksanakan di sekolah-sekolah kerajaan bagi membantu murid pekak untuk mengenal dan menghafal al-Quran. Pendidikan al-Quran boleh dilaksanakan di sekolah sekiranya kaedah pembelajaran dan pengajaran yang digunakan kepada murid sesuai dan mengikut keupayaan mereka menerusi pembelajaran secara visual. Oleh itu, penggunaan Kaedah Tahfiz Akhyar bagi murid pekak sangat sesuai digunakan dalam pembelajaran dan pengajaran al-Quran khususnya bagi menghafal al-Quran. Kaedah hafazan yang digunakan ini selari dengan keupayaan deria visual yang dimiliki oleh murid pekak. Pengkaji berharap kaedah menghafal al-Quran khususnya surah al-Fatihah ini boleh diaplikasikan di semua institusi pendidikan OKU Pendengaran.

RUJUKAN

- Gagne, R. M., Wager, W.W., Golas, K. C. & Keller, J. M. (2005). *Principles of Instructional Design (5th edition)*. California: Wadsworth.
- Herrera-Fernández, V., Puente-Ferreras, A., & Alvarado-Izquierdo, J. M. (2014). *Visual learning Strategies to Promote Literacy Skills in Prelingually Deaf Readers*. *Revista Mexicana de Psicología*, 31(1), 1-10.
- Kamalawati Dolhan, Dyg Putri Awg Mahbi & Yusop Hj. Malie (2019). *Meningkatkan Kemahiran Mengenal Huruf Dalam Kalangan Murid-Murid Prasekolah Di Sekolah Berdasarkan Pendekatan Gambaran Visual*. *Proceedings International Conference on Teaching and Education (ICoTE) Vol. 2 (2019) ISSN: 2685-1407*.
- Kementerian Pendidikan Malaysia (2011). *Maklumat Asas Pelaksanaan Kurikulum Bersepadu Dini*. Putrajaya: BPI.
- Luqman Hidayati, Gunarhadi & Furqon Hidayatulloh. (2017). *Multimedia Based Learning Materials for Deaf Student*. *European Journal of Special Education Research*. Volume 2. Issue 3 .2017.
- Mohd Hanafi Mohd Yasin, Mohd Mokhtar Tahar, Safani Bari, Faten Nazren Manaf (2017). *The Sign Language Learning in Deaf Student and Special Education Teacher in Integration Program of Hearing Problem*. *Journal of ICSAR*. Volume 1 Number 2 July 2017.

- Mohd Huzairi Awang, Hajarul Bahti, Rahimin Affandi. (2012). *Pendidikan Islam Golongan Masalah Pendengaran: Tinjauan Awal Isu dan Cabaran daripada Perspektif Guru*. Jurnal Teknologi (Social Sciences) 58 (2012) 135–139.
- Muhammad Sayuti Sabdan (2014) Penilaian Penggunaan Kaedah Fakih Berasaskan Teknologi dan Gaya Pembelajaran Bagi Murid Pekak. Disertasi, Ijazah Sarjana Pendidikan, Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Muhammad Sayuti Sabdan, Norlidah Alias, Dato' Mohd Yakub @ Zulkifli Mohd Yusof, Nazean Jomhari, Nor 'Aziah Mohd Daud, & Noor Fadilah Md Aslie. (2016). *Tinjauan Pelaksanaan Pendidikan al-Quran Bagi Golongan Pekak Di Malaysia*. Jurnal al-Turath; Vol. 1, No. 2; 2016.
- Mustafa Che Omar, Nik Hassan Bin Seman, Abdullah Yusoff & Abdul Hakim Abdullah. (2015). *Kesukaran mengajar dan belajar al-Quran dalam kalangan pelajar pekak: Isu dan cabaran guru Pendidikan Islam*. Kertas kerja International Seminar on al-Quran in Contemporary Society. Anjuran Fakulti Pengajian Kontemporari Islam, Universiti Sultan Zainal Abidin. Terengganu, 10-11 Oktober.
- Nik Hassan Seman, Mustafa Che Omar, Adbullsah Yusoff & Mohd Yusof Abdullah. (2016). *Analisis Permasalahan Pelajar Cacat Pendengaran Dalam Pembelajaran Mata Pelajaran Pendidikan Islam Di Malaysia*. Jurnal Penyelidikan Kent Bil. 1 2016.
- Noornajihan Jaafar, Norakyairee Mohd Raus, Nurul Asiah Fasehah Muhamad, Norzulaili Mohd Ghazalid, Robiatul Adawiyah Mohd Amat, Syed Najihuddin Syed Hassan, Mahyuddin Hashim, Ab Halim Tamuri, Norshidah Mohamed Salleh, & Mohd IsaHamzah. (2014). *Quran Education for Special Children: Teacher as Murabbi*. Creative Education 2014.
- Norakyairee Mohd Raus & Syar Meeze Mohd Rashid. (2019) Modul Tahfiz Akhyar 8. Nilai: Penerbit Yayasan Pendidikan Al-Qurang bagi Anak Istimewa.
- Qin Liu (2019) *The Application of Visual Teaching Resources in Chinese Teaching in Schools for the Deaf*. 5th International Conference on Economics, Management, Law and Education. Volume 110. 2019.
- Shahrul Arba'iah Othman, Norzaini Azman & Manisah Mohd Ali (2008) *Faktor Ibu Bapa dalam Kecemerlangan Akademik Pelajar Pekak: Kajian Kes Retrospektif*. Mjli Vol. 5 2008.
- Tan, O.S., Parson, R. D., Hinson, S.L & Sardo-Brown, D. (2003). *Educational Psychology: A Practitioner-Researcher Approach, (An Asian Edition)*. Thomson.